

לחזק את האהבה במשפחה

התפילה השלמה מתעכלת היא עיכול רוחני, ומתהפכת לאור תורה. היא משגת את טבעה השלם דוקא כשהגדלה התלמודית של התורה, בשכל צלול וחופש דעת, באה אחריה. יש אמנם קצב להזמן, במובנו הרוחני, מתי יוכל העיכול הזה להחל ולסיים את פעולתו. סגולת תפילה ישנה לכל געגוע טהור טבעי, המתלווה לכל ענין שיסודו ברום עולם של תשוקה אצילית, עד אשר אפילו אהבת המשפחה הרגילה, כשהיא ביושר, בטהרה ובכשרות, מתהפכת היא לאור תורה, ומוסיפה להתורה לשד רענן ושפעת קודש. ובאופן היותר עליון באה האהבה הטבעית של האומה, המתגלמת באהבת ארץ ישראל, ובכל הסעיפים שדרכה של אהבה זו להתפשט אליהם, השפה, ההיסטוריה, הגאון הלאומי, בין שהם מלובשים בגדי קודש, בין שהם עטופים מעטפה חולית, היסוד הפנימי היא אהבת הקודש האיתנה שבסגולת ישראל, שזולתה כבר היתה האומה חרבה ונמוגה. בטוחים אנו שכל התנועות היותר חופשיות ומגושמות, שהולכות לבסס בנין האומה מלב נמשך לאהבתה, אף על פי שהן נראות רחוקות מהופעת התורה, כולן מלאות הן מאותיותיה של תורה העליונה, החיה בעז קודש מלא בנשמתן של ישראל, בנשמת הציבור בכללו ובנשמתו של כל אחד ואחד מישראל. זאת נשמת משיח, שהיא נשמת משה, המתפשטת בכל דור ודור, ובכל יחיד ויחיד לפי מדתו, מעשיו ומדותיו, מגדול ועד קטן, הכל לפי הערך, אבל אין אפילו אחד מישראל שלא יחייהו ניצוץ אחד מנשמתו של רוח אפינו משיח ד'. ותיכף כשבאה אהבה כללית, ונטיית לב לטובת האומה בכללותה, מחוברת לתקוה של ישועתה, לידי הבעה, מיד החיים המשיחיים מתגלים בקרבה, והודו של משה הולך ומתפשט, הולך ומתגלה. ואותיות התורה המקורית, במקור הנשמה הגדולה של האומה, מראש צורים, יסוד תורה שבכתב מעוטפת בתורה שבעל פה, הולכות ומתבלטות. ואחרי העיכול הרוחני, באים הדברים בתור לשד חיים ומרפא, לאמץ את הכח האלהי של הכלל, ולהרבות גודל ועצמה לישראל, ולקודש ד' במלא העולם. וצדיקים צופי ישועה מבליטים את האותיות ברוח קדשם, הדומה לאורים ותומים. (שמונה

קבצים ג, כז)